

Sproghistorie

1 SPROG UDVIKLER SIG

På det lydige plan (fonologisk):

- *At __ eller ikke __ – det er spørgsmålet.*
__ lille Mormor, __ lille Mormor, tillykke med din fødselsdag.
- *Vikaren har en __ løs.*
Nu skal du ikke __ for meget energi på det projekt.

På det bøjningsmæssige plan (morfologien):

- *Der er masser af guppyer i mit __.*
- *Jura er et krævende __.*

På sætningsplan (syntaksen):

- *Jeg fortæller alting til min mor. Mon Karina også fortæller alting til __ mor.*

I ordforrådet (leksikon):

- nye ord kommer ind: *cd, computer, fucking, grineren*
- gamle ord forsvinder: *silde, automobil*
- ord ændrer betydning: *mærkelig*

2 DE INDOEUROPÆISKE SPROG

Den indoeuropæiske sprogfamilie omfatter blandt andet:

- GERMANSKE sprog: dansk, svensk, tysk, nederlandsk, engelsk osv.
- LATIN og dets romanske dattersprog: fransk, spansk, italiensk osv.
- SLAVISKE sprog: russisk, polsk, tjekkisk, bulgarsk osv.
- BALTISKE sprog: litauisk, lettisk
- INDISKE sprog: hindi, urdu, bengali, panjabi osv.
- IRANSKE sprog: persisk, dari, tadjikisk, pashto, kurdisk osv.
- GRÆSK
- ARMENSK
- ALBANSK

Disse sprog nedstammer alle sammen fra ét sprog – det vi kalder det »indoeuropæiske grundprog«.

De fleste sprog der tales i Europa, er indoeuropæiske.

Man kan opstille beslægtede sprog i et stamtræ.

3 NOGLE ROMANSKE LYDUDVIKLINGER

Den romanske sproggruppe inkluderer bl.a. catalansk, fransk, italiensk, portugisisk, rumænsk, rætoromansk og spansk. Alle de romanske sprog nedstammer fra latin.

Her er et tre ord der starter med *ca-* på latin, og deres reflekser i nogle romanske sprog:

latin	italiensk	spansk	fransk
<i>cal(i)du</i> 'varm'	<i>caldo</i>	<i>caldo</i> 'suppe'	<i>chaud</i>
<i>cantāre</i>	<i>cantare</i>	<i>cantar</i>	<i>chanter</i>
<i>casa</i> 'hytte'	<i>casa</i> 'hus'	<i>casa</i> 'hus'	<i>chez</i> 'hos'

Hvilken lydudvikling er der sket i starten af alle de franske ord, men hverken i de italienske eller spanske? Hvad mon fransk *char* betyder?

Her er et par ord der starter med *s-* plus konsonant på latin, og deres reflekser:

latin	italiensk	spansk	fransk
<i>schola</i> 'skole'	<i>scuola</i>	<i>escuela</i>	<i>école</i>
<i>spīna</i> 'torn'	<i>spina</i>	<i>espina</i>	<i>épine</i>
<i>status</i> 'tilstand'	<i>stato</i>	<i>estado</i>	<i>état</i>

Hvilken lydudvikling er der sket i starten af ordene på spansk? Og hvad er der sket i de franske ord? Hvad mon det franske ord *épice* oprindeligt har startet med?